1. **ชื่อโครงการ** วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูสับปะรดเพื่อแก้ปัญหาโรคเหี่ยว

2. **หัวหน้าโครงการ** เกลียวพันธ์ สุวรรณรักษ์ [1]

คณะผู้ดำเนินงาน มาลี ชวนะพงศ์ [2] วันเพ็ญ ศรีทองชัย [3]

สมพร เหรียญรุ่งเรือง [4] จาริณี จันทร์คำ [4] กิตติศักดิ์ กีรติยะอังกูร [1]

3. **ระยะเวลาโครงการ** กรกฎาคม 2547-กุมภาพันธ์ 2550

4. **งบประมาณ** 1,184,900 บาท

5. **บทคัดย่อ**

โรคเหี่ยวสับปะรดพบระบาดที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประมาณ 10,000 ไร่ ทำความเสียหายร้อยละ 90 การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการกำจัดศัตรูสับปะรด สำหรับการแก้ปัญหาโรคเหี่ยวสับปะรดที่เหมาะสม คุ้มค่าแก่การลงทุน ใช้แนะนำให้ผู้ปลูกสับปะรดสามารถนำไปปฏิบัติได้ ดำเนินการใน 2 พื้นที่ ได้แก่ ศูนย์วิจัยพืชสวนเพชรบุรี และไร่เกษตรกรที่หมู่บ้านละเมาะ ตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แห่งละแปลง เปรียบเทียบกับวิธีของเกษตรกรซึ่งเป็นแปลงที่อยู่ข้างเคียงกับแปลงทดสอบจำนวน 1 แปลง รวม 3 แปลง พื้นที่ทดสอบแปลงละ 2.5 ไร่ ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2547-กุมภาพันธ์ 2550 แปลงทดสอบ ปลูกสับปะรดตามวิธีเกษตรดีที่เหมาะสมของกรมวิชาการเกษตร ใช้หน่อพันธุ์ปัตตาเวียที่ไม่มีโรคเหี่ยวทำลาย มีการเตรียมดินอย่างประณีต คราดเศษซากพืชเผาทำลายนอกแปลง และพ่นสารกำจัดวัชพืช 3 ครั้ง คือ 7 วันก่อนเตรียมดิน หลังปลูกสับปะรดและก่อนบังคับดอก 1 เดือน มีการสำรวจการแพร่ระบาดของมดทุก 15 วันหลังปลูก จนถึงระยะบังคับดอก กำจัดมดด้วยเหยื่อพิษไฮดราเมทิลนอน เมื่อพบรูมด แปลงเปรียบเทียบ ปลูกสับปะรดตามวิธีของเกษตรกร ใช้หน่อพันธุ์ปัตตาเวียจากแปลงที่มีโรคเหี่ยวระบาด ไม่มีการคราดเศษซากพืชไปเผาทำลายนอกแปลง ไม่มีการป้องกันกำจัดมด พ่นสารกำจัดวัชพืช 3 ครั้ง คือ 7 วันก่อนเตรียมดิน หลังปลูกสับปะรดและเมื่อสับปะรดอายุ 4 เดือน ประเมินผลระหว่างแปลงทดสอบและแปลงเปรียบเทียบโดยวิธี T-test คำนวณต้นทุนการผลิต รายได้ และรายได้สุทธิ

ผลการทดสอบพบว่า เทคโนโลยีการจัดการศัตรูสับปะรดให้ผลดีและคุ้มค่าต่อการลงทุนมากกว่าวิธีของเกษตรกร คือ สามารถลดจำนวนต้นที่มีอาการโรคเหี่ยวในแปลงปลูก (67.0-89.4 เปอร์เซ็นต์) ให้ผลผลิต (10.0-10.4 ตันต่อไร่) สูงกว่าแปลงเปรียบเทียบ (45.0-47.1 เปอร์เซ็นต์) ผลมีขนาดและคุณภาพมาตรฐานของโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป มีรายได้สุทธิ 4,164-5,208 บาทต่อไร่ ในขณะที่แปลงเปรียบเทียบตามวิธีของเกษตรกร ขาดทุน 6,767 บาทต่อไร่

ผลการสำรวจการแพร่ระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดในแหล่งปลูกสำคัญ 18 จังหวัด ในทุกภาคของประเทศระหว่างเดือนธันวาคม 2548-กุมภาพันธ์ 2550 พบการระบาดในสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียซึ่งปลูกเพื่ออุตสาหกรรมแปรรูปมากกว่าการปลูกเพื่อบริโภคสด และมีโรคเหี่ยวทำลายทุกพื้นที่ที่ออกสำรวจ

[1] สำนักผู้เชี่ยวชาญ

[2] ที่ปรึกษาโครงการ

[3] สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

[4] ศูนย์วิจัยพืชสวนเพชรบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน